

Dato: 18. december 2018

Sag: 18/04670

Sagsbehandler: / YKR

Indskærpelse om ikke at hindre uafhængige reparatørers adgang til markedet

1. Indledning

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har modtaget en klage fra en uafhængig reparatør, over en motorkøretøjsproducent. Klagen vedrører bl.a. mulig hindring af uafhængige reparatørers adgang til markedet i strid med forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler, jf. konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101.

Styrelsen har indhentet indledende oplysninger fra motorkøretøjsproducenten om blandt andet motorkøretøjsproducentens selektive distributionsystem. På baggrund af klagen samt styrelsens indledende undersøgelser er styrelsen blevet opmærksom på en række forhold, der muligvis ville kunne give anledning til konkurrenceretlige betænkeligheder. Styrelsen er således bl.a. blevet opmærksom på, at en medarbejder hos motorkøretøjsproducenten har oplyst en autoriseret reparatør, om, at det ikke er tilladt at sælge eller videresælge reservedele til tredjemand samt, at en uafhængig reparatør har oplevet problemer med at få adgang til tekniske informationer og diagnoseværktøjer til brug for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjsproducentens biler.

Styrelsen har i forbindelse med oplysningen af sagen haft en dialog med motorkøretøjsproducenten vedrørende uafhængige værksteders adgang til at reparere motorkøretøjsproducentens biler. Motorkøretøjsproducenten har i den forbindelse samarbejdet med styrelsen om at afhjælpe de forhold, som har givet anledning til betænkeligheder.

Styrelsen vil ikke på nuværende tidspunkt foretage sig yderligere i sagen. Imidlertid finder styrelsen anledning til at gøre motorkøretøjsproducenten opmærksom på følgende:

2. Konkurrencereglerne

Konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101

Det er forbudt for virksomheder mv. at indgå aftaler, der direkte eller indirekte har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen, jf. konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101. Overtrædelse af konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101 er strafbart, jf. konkurrencelovens § 23.

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5000
Fax 4171 5100
CVR-nr. 10 29 48 19
kfst@kfst.dk
www.kfst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Det konkurrenceretlige aftalebegreb fortolkes bredt og omfatter både mundtlige og skriftlige aftaler, udtrykkelige og stiltiende aftaler samt fx ”gentlemen’s agreements”. Ikke enhver tilkendegivelse fra en leverandør til dennes forhandlere udgør aftaler i konkurrencelovens forstand. Der vil dog foreligge en aftale i konkurrencelovens forstand, hvis en leverandørs tilsyneladende ensidige tilkendegivelser til sine forhandlere udtrykker en sammenstemmende vilje mellem parterne. Det er ikke afgørende i hvilken form den sammenstemmende vilje manifesterer sig, når blot den udgør en korrekt afspejling af parternes vilje. En adfærd, der umiddelbart kan synes ensidig, kan således være omfattet af det konkurrenceretlige aftalebegreb, hvis der fx er tale om en integreret del af et længevarende aftaleforhold, fx en generel forhandleraftale, eller hvis der er tale om en stiltiende accept fra forhandlerens side af leverandørens udmeldinger.

Gruppefritagelsen for motorkøretøjer

De almindelige konkurrenceregler i konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101 gælder for reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer og salg af reservedele. EU-kommissionen har desuden vedtaget gruppefritagelsen for vertikale aftaler om motorkøretøjer.¹ Gruppefritagelsen for motorkøretøjer gælder også i Danmark, jf. bekendtgørelse nr. 760 af 23. juni 2010.

Gruppefritagelsen indebærer, at konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101, stk. 1 under visse betingelser ikke finder anvendelse på vertikale aftaler om de betingelser, hvorpå parterne kan købe, sælge eller videresælge reservedele til motorkøretøjer.² Undtagelsen gælder dog ikke for vertikale aftaler, der indeholder en række særligt alvorlige konkurrencebegrænsninger, som er oplyst i forordningens artikel 5.³ Hvis en aftale indeholder nogle af disse begrænsninger, giver det anledning til en formodning om, at aftalen er omfattet af TEUF artikel 101, stk. 1 (og den tilsvarende bestemmelse i konkurrencelovens § 6, stk. 1).⁴

En vertikal aftale, fx mellem en leverandør og en autoriseret reparatør, der har til formål at begrænse salg af reservedele til motorkøretøjer fra deltagere i et selektivt distributionssystem til uafhængige reparatører, som anvender disse dele til reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer, er en sådan særlig alvorlig begrænsning og er således ikke omfattet af gruppefritagelsen.⁵ Dette betyder, at der er en formodning for, at aftalen strider

¹ Kommissionens forordning nr. 461/2010 af 27. maj 2010 om anvendelse af artikel 101, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis inden for motorkøretøjsbranchen (Gruppefritagelsen for motorkøretøjer).

² Ibid, artikel 4

³ Ibid, artikel 5

⁴ Jf. Supplerende retningslinjer for vertikale begrænsninger i salg og reparation af motorkøretøjer og om distribution af reservedele til motorkøretøjer af 28. maj 2010 (Supplerende retningslinjer), pkt. 17

⁵ Jf. Gruppefritagelsen for motorkøretøjer, artikel 5 litra a.

imod TEUF artikel 101, stk. 1 (og den tilsvarende bestemmelse i konkurrencelovens § 6, stk. 1). Hvorvidt dette er tilfældet, vil dog bero på en konkret vurdering.

En kvalitativ selektiv distributionsaftale indgået mellem fx en leverandør og en autoriseret reparatør vil ligeledes på baggrund af en konkret vurdering kunne stride imod TEUF artikel 101, stk. 1 (og den tilsvarende bestemmelse i konkurrencelovens § 6, stk.1), hvis en af parterne inden for rammerne af denne aftale handler på en måde, der bevirker, at uafhængige aktører ikke kan få adgang til markedet, fx ved at nægte at udlevere reparations- og vedligeholdelsesinformation til dem.⁶ Kommissionen har derfor i deres supplerende retningslinjer bl.a. anført, at såfremt tekniske oplysninger stilles til rådighed for det autoriserede reparationsnet under en hvilken som helst form, bør de også stilles til rådighed for uafhængige operatører uden forskelsbehandling.⁷

3. Indskærpelse

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indskærper, at det vil kunne udgøre en overtrædelse af konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101, hvis der som led i et selektivt distributionssystem iværksættes regler, retningslinjer eller andre tiltag, der hindrer eller besværliggør uafhængige reparatørers adgang til markedet. Det skal således som udgangspunkt være op til den enkelte autoriserede reparatør at bestemme, om denne vil sælge reservedele til uafhængige reparatører til brug for disses reparations- eller vedligeholdelsesarbejde. For at undgå, at uafhængige reparatørers adgang til markedet hindres eller besværliggøres, skal tekniske informationer, herunder diagnoseværktøjer, reparationsvejledninger mv., som under en hvilken som helst form stilles til rådighed for medlemmerne af det autoriserede reparationsnetværk til brug for reparation og vedligeholdelse, som udgangspunkt også stilles til rådighed for uafhængige reparatører uden forskelsbehandling.

Fastlæggelse af, om der foreligger en overtrædelse af konkurrencelovens § 6, stk. 1 vil forudsætte nærmere undersøgelser af sagen, herunder undersøgelser af den pågældende adfærd og omfanget heraf for at kunne fastslå om adfærden har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen.

4. Afgørelse

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen finder under henvisning til konkurrencelovens § 15, stk. 1, 3. pkt., ikke på nuværende tidspunkt anledning til at foretage nærmere undersøgelser af, om der foreligger en overtrædelse af konkurrencelovens § 6 og TEUF artikel 101. Styrelsen har i den forbindelse vurderet, at de ressourcer, der vil skulle anvendes for at fastlægge,

⁶ Jf. Supplerende retningslinjer, pkt. 62.

⁷ Jf. Supplerende retningslinjer, pkt. 65, litra c.

om der foreligger en overtrædelse af konkurrenceloven, på det foreliggende grundlag ikke vil stå i et rimeligt forhold til undersøgelsens forventede betydning for konkurrencen. Styrelsen vil imidlertid til hver en tid kunne genoptage sagen, fx hvis styrelsen på baggrund af en klage eller på anden vis finder grundlag herfor. Det bemærkes for en god ordens skyld, at det i fortsættelse af denne indskærpelse vil være motorkøretøjsproducentens eget ansvar at sikre, at dennes retningslinjer mv. overholder konkurrencereglerne, og således ikke hverken direkte eller indirekte hindrer uafhængige reparatørers adgang til markedet.

En afgørelse efter konkurrencelovens § 15, stk. 1, 3. pkt. om ikke at behandle en sag kan ikke påklages til Konkurrenceankenævnet, jf. konkurrencelovens § 19, stk. 3.